

בחינת כנות תחליפיות להרכבת אגס על כנת חבוש

צוות המחקר: ישראל דורון ושמעון אנטמן (שה"מ משרד החקלאות), ד"ר רפי שטרן וישראל בן ישר מו"פ צפון, משתלות טסלר (מושב נוב) וזוהר חנני (בית לחם הגלילית). אברהם קופלד (ביצוע, נוב) מרכז המחקר – מוטי שומרון (מכון התורה והארץ)

מבוא

ישנו איסור הלכתי להרכיב שני מינים שונים של עצי פרי יחד. בחקלאות המודרנית מרבית מיני עצי הפרי מורכבים מסיבות שונות: עמידות למחלות קרקע, לסוג קרקע, קבלת אחידות ביבול, נינוס העץ, הקדמת יבול ועוד.

באגס מזן ספדונה שהוא הזן המסחרי העיקרי מקובל להרכיב את העץ על כנת חבוש שהיא מין שונה ואסור הלכתית בהרכבה. רוב מוחלט של מטעי האגס (מזן ספדונה) בארץ מורכבים על כנת החבוש מסיבות מקצועיות.

מטרת המחקר היא למצוא כנות תחליפיות לכנת החבוש.

חשיבות המחקר היא בכך שחקלאים שומרי מצוות יוכלו לגדל מטעי אגס בכשרות. יתכן גם שתוך עבודת המחקר הנרחבת תימצאנה כנות אשר תהינה עדיפות על כנת החבוש מבחינה מקצועית וכך יצא נשכר כל ענף גידול האגס בישראל.

שיטת העבודה

תוקמנה 2 חלקות גידול בחוות אבני איתן (רמת הגולן) ובחוות החולה – אזור גידול האגסים העיקרי בארץ.

זנים בבחינה – ספדונה זן מרכזי קוסציה זן משני
כנות בבחינה

1. חבוש 29 BA כביקורת
2. בטלופוליה זריע
3. בטלופוליה קלון מצטיין
4. OHF 97
5. OHF-69

מבנה ניסוי – זן מרכזי ספדונה כל כנה 6 חזרות של 5 עצים
זן משני – קוסציה 3 להפריה כנות- בטלופוליה מצטיין, OHF 69, OHF 97

מקור שתילים

ספדונה – OHF 69 - 30- שתלן טסלר
ספדונה – OHF 97-30 שתלן זהר חנני
ספדונה בטלופוליה זריע- 30- שתלן זהר חנני
ספדונה בטלופוליה קלון 16-כמות 30- שתלן זהר חנני
ספדונה – BA 29 כמות 30

התורה והארץ (ע"ר)

מכון תורני מדעי למחקר, יישום
והסברת מצוות התלויות בארץ

קוסציה – כנה OHF-69 כמות 30 שתלן טסלר
קוסציה כנה OHF-97—כמות 30 שתלן זהר חנני
קוסציה –כנה בטלופוליה מצטיין- כמות 30 שתלן זהר חנני .

מבנה ניסוי-

זן מרכזי ספדונה - 5 כנות 6 חזרות של 5 עצים = 150 עצים מרווח נטיעה 2×4 .
זן משני – קוסציה 3 כנות 6 חזרות 5 עצים בחזרה = 90 עצים מרווח נטיעה 1.5×4 .
גודל החלקה בשלב ראשון יהיה כ-2 דונם

קיימים היום במחקר כנות מצטיינות נוספות. כנות אלו אינן בנמצא כרגע . מוצע לעשות ריבוי וגטטיבי לכנות הבאות :

1. OHF 40 אם יהיה מקור ריבוי אמין
2. OHF 80 לאחר קבלת אישור מיצחק דהן
3. BP-1 נמצאת אצל חנני עדיין אין ריבוי
4. בטלופוליה לביא- נילי לייצר עצי אם

מוצע כי חלקת הכנות המתוכננת תגדל כאשר יהיו בידנו כנות נוספות שאינן חבוש .
יש לשריין בחלקה מקום לכנות חדשות שישתחררו בעתיד הקרוב .

משך המחקר – 10 שנים 2013- 2023